

GESTRAND.

En kort bericht in de krant; onder de zeetijdingen. „Het stoomschip „Hector” liep den vorigen nacht tijdens een storm op een naburige bank en strandde.

Wrakstukken en het lijk van een knaap spoelden aan. Vermoedelijk zijn er geen overlevenden.”

Een kustplaats staat er bij vermeld en de datum. Meer niet. En voor dat de lezer de volgende bladzijde bereikt, is hij de tijding reeds vergeten, omdat ze niet tot hem doordrong.

En toch — welk een schokkend treurspel schuilt er achter diesimpele woorden! Vernietigde hoop! verbijstering en angst! de zee, zich openend, om zooveel krachtige levens, in den bloei der jaren, op te nemen in haar vochtigen schoot! het trotsche schip, te midden van zijn glorievolle vaart, met de wapperende vlag in top, door den dood overrompeld, overweldigd — o, 't is ontzaglijk!

Er waren geen getuigen dan de loeiende storm, de brullende golven en de laag voortjachtende wolken. Er was geen ster in den nacht, die licht gaf; het maakte de doodsworsteling te banger.

De zeemeeuw streek neer op het wrak als op haar domein; nu loert zij op buit. Het wrak werd haar troon! En de zee heeft slechts dezen jongen knaap teruggegeven.

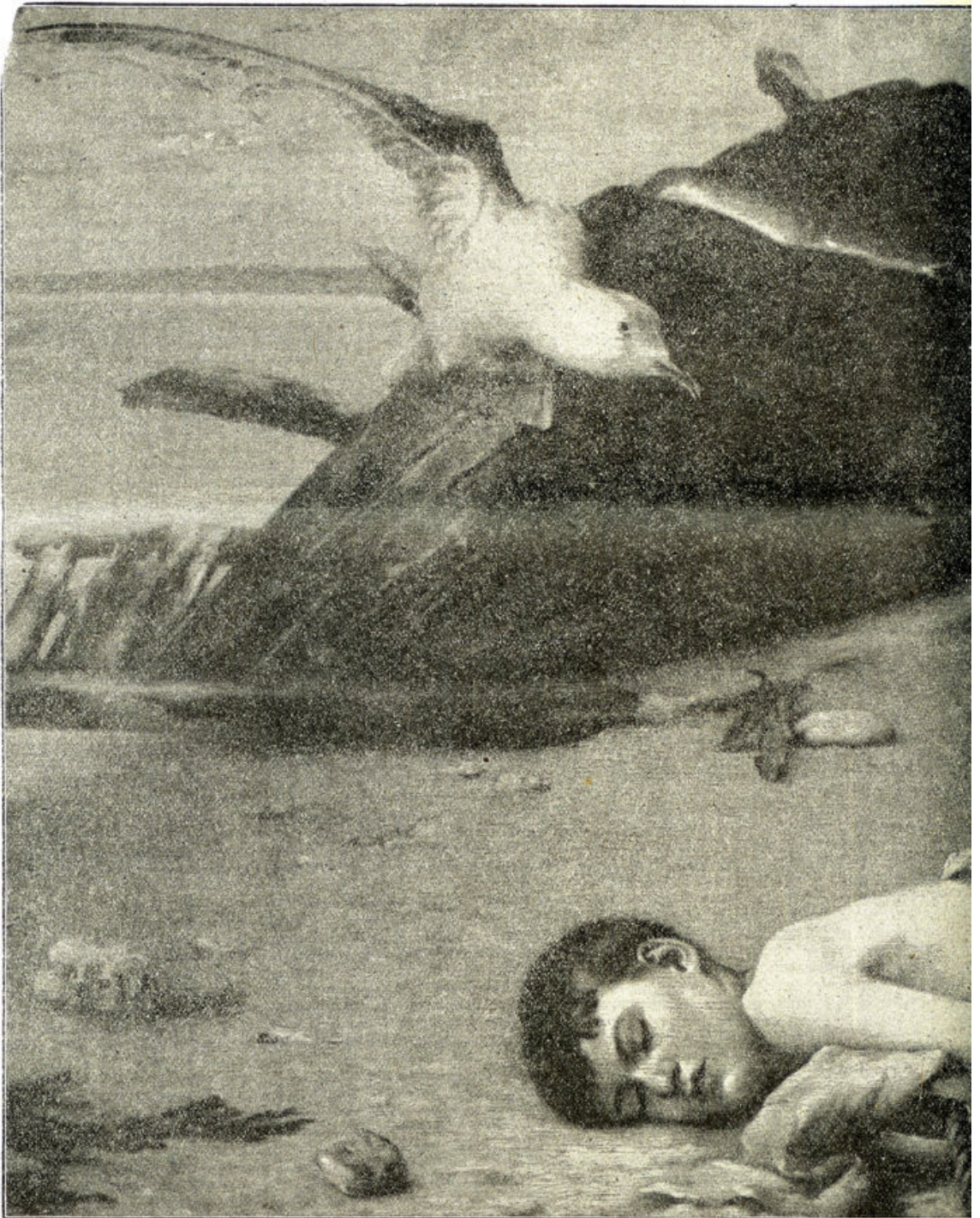
Zij heeft hem in slaap gezongen; hij slaapt werkelijk. Maar het is de slaap des doods.

Die knaap is eens de trots zijner ouders geweest. Zij verheugden zich over

den aanvalligen jongen. Hij beloofde zooveel; hij zou de steun en de roem huns ouderdoms zijn. En nu wachten zij met liefde en vreugde zijn blijde wederkomst.

Arme ouders! gij zult lang moeten wachten. Uw lieveling komt nóóit terug. Gij zult zijn stem niet meer hooren, noch zijn vluggen tred, noch zijn zonnigen glimlach — God de Heere sta aan uw rechter- en aan uw linkerzijde met Zijn onuitsprekelijke vertroosting, als u de rouwmare bereikt, die uw levensgeluk zal verpletteren!

Als deze stranden eens konden spreken! Zij zouden

Naar een schilderij van G. H. Rubain.

verhalen van zooveel bitter teleurgestelde hoop; van schrik en ontzetting; van onmetelijke, ontoostbare smart.

De mensch wikt en God beschikt. En dit gestrande schip is een prediking, geweldig en ontzaglijk, van des menschen diepe afhankelijkheid en van het brooze, het ijdele der menschelijke berekening.

Het bevat nog een andere prediking; er schuilt een treffende symboliek in.

Het gestrande schip is een beeld van den mensch, die schipbreuk lijdt vóór de eeuwige haven. Het roer in 't ongereede geraakt; het richt zich niet meer naar het onfeil-

baar kompas van Gods Woord — wee den mensch, als hij het te laat bemerkt! De afgrond roept; de afgrond neemt hem op....

Het schip was kloek en sterk; de scheepsbouwer had eer van zijn werk gehad. Men had hem geprezen om zijn kunst, toen het schip met statige vaart van stapel liep, om de zee, de wijde zee te zoeken, en schatten te halen uit verre landen.

Hoor, wat de Psalmist zegt: „Als Hij spreekt, zoo doet Hij een stormwind opstaan, die hare golven omhoog verheft. Zij rijzen op naar den hemel; zij dalen neder tot

in de afgronden; hunne ziel versmelt van angst. Zij dansen en waggelen als een dronken man, en al hunne wijsheid wordt verslonden.”

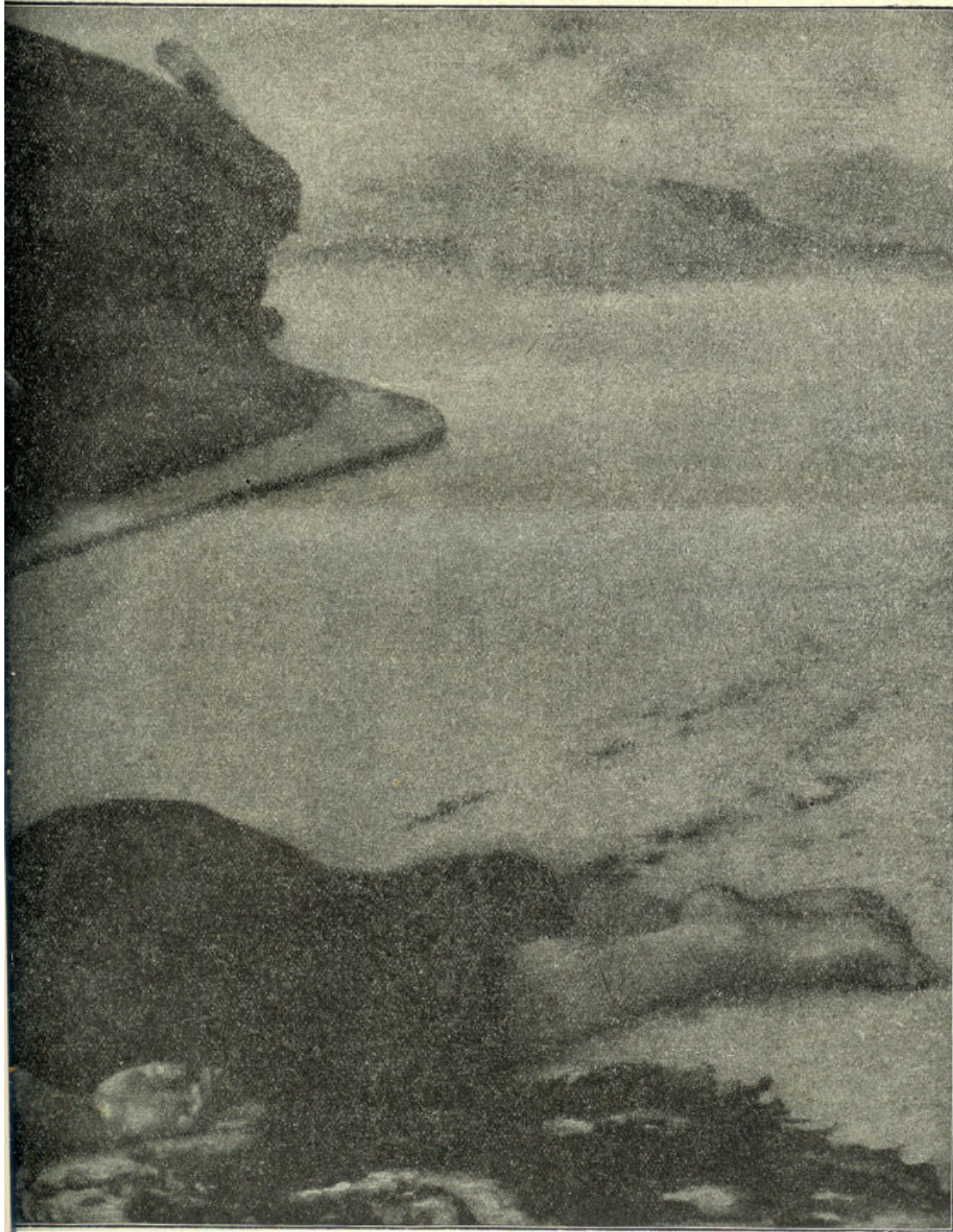
O, 't was een prachtig schip! Het ploegde onder de zware rookpluimen en met strak gespannen zeilen triomfantelijk de zee. Men schertste en lachte, want niemand dacht aan gevaar. En allen waren vol hoop, want de haven hunner begeerte naderde.

Maar de storm stond op als een geharnast man, en in een duisteren nacht werd het roer onklaar. Er werden bovenmenschenlijke inspanningen gemaakt, om de breuk te herstellen, maar het was vergeefs, want dit schip zou sterven en ondergaan. En de orkaan nam het op met zijn onweerstaanbare reuzenvuist, het neersmakend tegen de rotsenbank.

Het schip spleet op; het werd verpletterd en vermorzeld, en het weegeschrei der stervenden klonk een oogenblik hartverscheurend op boven den donder van den orkaan.

Doch die angstkreet, die de lucht kliefde, duurde slechts een oogenblik; toen was alles beslist. En boven de bruisende zee zong de storm zijn lied: „Alle vleesch is als gras, en alle heerlijkheid des menschen is als een bloem van het gras.”

Wat bleef er over

1627

van het trotsche schip? Een afgebroken stuk van den boeg; flarden van zeilen; gehavend rondhout; armzalige wrakstukken, die de strandjutters den volgenden morgen bijeenzochten.

Het andere ging naar de diepte, want de zee is onverzagdigbaar. Daar rusten vele dooden in den schoot der zee, in die afgronden, waar de groote visschen hun woningen hebben. 't Is een onmetelijk kerkhof, en de dooden rusten daar tot den grooten dag der opstanding.

„En ik zag een engel afkomen," schrijft de ziener van Patmos, „hebbende den sleutel des afgronds.... En de zee gaf de dooden, die in haar waren."

L. P.

J. V. te N. vraagt naar den oorsprong van de eigenlijke bewoners van Amerika, de zoogenaamde Indianen.

Hierover is met zekerheid niets te zeggen. Wel vonden de Spanjaarden er eenige vrij beschaafde volken, maar deze hadden de schrijfkunst niet uitgevonden, en hebben over de geschiedenis van hun volk slechts geruchten en legenden achtergelaten. Men kan dus enkel gissen.

Toch zijn er wel enkele dingen, die bij die gissing leiding kunnen geven. Men verdeelt tegenwoordig de menschheid in drie hoofdrassen, het zwarte, het blanke en het gele, en dan komen de Indianen het dichtst bij het gele ras van Azië. In gewijzigden vorm treft men dat ras ook aan op de eilanden van Oceanië, en het is bekend, dat de lieden daar sinds overoude tijden de scheepvaart hebben beoefend. Het vermoeden ligt daarom voor de hand, dat de Indianen over den Grooten Oceaan in Amerika zijn gekomen.

Wat de Mormonen vertellen, zal wel niet waar zijn. Volgens het boek Mormon is een deel van het volk der tien stammen naar Amerika verhuisd, en is onder hen de dienst van den waren God een tijdlang bewaard gebleven. Onder hen zou juist het boek Mormon zijn ontstaan.

Er bestaat echter ook een andere mogelijkheid, dat n.l. Amerika niet bewoond is door landverhuizers, die over zee kwamen. Het is mogelijk, dat Amerika aan den eenen kant, Europa en Afrika aan den anderen kant in overoude tijden met elkaar verbonden waren. Amerika zou dan bewoond geworden zijn op dezelfde manier als Europa.

Sommigen willen een toespeling hierop lezen in Gen. X : 25. „En Hebar, (de achterkleinzoon van Noach) werden twee zonen geboren; den eenen naam was Peleg, want in zijn dagen is de aarde verdeeld; en zijn broeders naam was Joktan."

Peleg beteekent splijten; Joktan vermindering. De aarde werd verdeeld; kan dat geschied zijn door splijting? Het is een vraag, waarop wij geen antwoord durven geven.

A. L.

Op een vraag van P. over het rooken van tabak diene dat dit ruim drie eeuwen geleden door de Europeanen is overgenomen van de Indianen in West-Indië. Onder hen vond de beroemde Engelsche reiziger Walter Raleigh het rooken in zwang. De tabak groeide in Amerika in het wild. Nadat het rooken naar ons werelddeel was overgebracht, duurde het nog lang eer het algemeen werd. Thans schijnt het weer af te nemen.

A. J. H.

IN BRABANT.

I.

Een vriendelijk landschap.

Vrijhoeve-Capelle. Wanneer ik begin met dezen dorpsnaam, dan zal menigeen zich afvragen: Waar ligt dat? In de pensiongidsen vindt ge het stellig niet, en 't eenige, dat u misschien voor de aandacht speelt, is de herinnering, dat ge den naam hebt gelezen op dekkleeden over spoorwagens; was het niet van Oerlemans en Zonen? En dan hebt ge misschien ook gezien, dat de firma Oerlemans den naam schrijft: Vrijhoeven-Cappel. Dat is ouderwetsch; ik houd mij liever aan den officiëlen naam, zooals hij op het poststempel en in het spoorboekje staat. In dat laatste echter maar half: het station heet Kaatsheuvel-Capelle.

In dat Vrijhoeve-Capelle sta ik op den drempel van de achterdeur in mijn tijdelijke woning en ik kijk naar het Noorden. Voor mij ligt een groote moestuin, altijd een heerlijkheid, maar in onzen tijd van voedselnoed een bijzondere rijkdom. Daar groeien aardappelen en boonen en kool en rapen en radijs en worteltjes en.... wat is dat daar? Op een bedje een twaalfstal planten, bijna zoo hoog als ik zelf ben, en die planten ken ik en ik ken ze niet. Welk tuinliefhebber kent de melde niet als een wel sierlijk maar toch lastig onkruid, lastig, omdat het zich zoo sterk vermenigvuldigt. Maar melde kweekt men toch niet, en zoo groot als deze zag ik ze toch ook niet eerder. 't Is dan ook niet ons onkruid, maar 't is de gierstmelde, een gewas, dat eeuwen geleden reeds voedsel leverde aan de oorspronkelijke bewoners van Peroe en Chili, en dat daar nog algemeen gekweekt wordt. Met dat gewas werden vanwege de landbouwschool te Wageningen proeven genomen op allerlei grond, en een van die proeven heb ik hier voor mij. De planten staan thans in bloei; straks zullen ze zaadjes dragen, en men verwacht een opbrengt van minstens drie ons per M²; 3000 KG. per H.A. En die zaadjes zijn uitnemend voedsel; ze bevatten wel 20 % eiwit en wel 70 % koolhydraten, en komen dus in voedingswaarde dicht nabij erwten en boonen. Maar ze zijn te bitter van smaak, zoo wordt medegedeeld; met eenige malen afkoken kan dat bittere echter verwijderd worden.

Dat is al vast een beetje landbouwkundige en kookkundige wijsheid, die ik in Brabant opdoe. Daarvoor ben ik echter niet gekomen, al kan ik niet nalaten, straks schoffel en hark ter hand te nemen en een beetje mee te helpen in den tuin; de verleiding is te groot, en bovendien weet ik geen beter gebruik van de vakantie te maken dan door druk te werken; rust is verandering van werk, en vrijheid om te werken wat men wil.

Maar nu sta ik toch weer op den drempel om den eersten indruk op te nemen, die voor mij zelf geen eerste meer is; ik ben hier al een beetje thuis; ik rijkard heb tegenwoordig in ons land reeds verschillende tehuizen.

Hier naast me links is een boerderij, rechts hoor ik voortdurend een zwak gestamp en gestoot van machines; daar is een stoomschoenenfabriek. En zoo hoor en zie ik in één oogenblik, wat het bedrijf is van dit deel van Brabant: landbouw en schoenenindustrie. Ik sta er hier tusschen in.

Aan drie kanten is de tuin omgeven door een heg. Hier links steekt daar een ferme Canadeesche populier boven uit, zoo'n breede, die de takken dwars uitbreidt.

Ik sta nog al hoog; over de heg zie ik de velden. Hier achter is een roggeveld, waar een man de sikkels in het koren slaat; daarnaast een aardappelveld. Tusschen de twee een sloot met aan weerskanten laag elzenhout. Zulk elzenhout, hooger of lager, zie ik overal tusschen de akkers,